

**Omzendbrief RO/2006/01:
afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting
van installaties voor mestbehandeling en vergisting**

INHOUDSTAFEL

	<u>Blz.</u>
1. Situering _____	2
2. Definities _____	4
3. Mestbehandelings- en vergistingsinstallaties in te planten in het agrarisch gebied _____	6
3.1. Inleiding _____	6
3.2. Mestbehandelings- en vergistingsinstallaties in te planten in het agrarisch gebied _	6
4. Inplanting op lokale en regionale bedrijventerreinen _____	12
Bijlage 1: Positieve lijst _____	13

Deze omzendbrief is bestemd voor :

- Colleges van Burgemeester en Schepenen

- Gouverneurs en leden van de Bestendige Deputaties

- Ambtenaren betrokken bij de vergunningsaanvragen

1. SITUERING

In de visienota “Naar een nieuw mestbeleid in Vlaanderen” goedgekeurd door de Vlaamse regering op 22 juli 2005 wordt een meersporenbeleid voorzien om het mestoverschot aan te pakken, met name

1° het gebruik van voeders met lage nutriënteninhoud en het gebruik van betere voedertech-
nieken;

2° de natuurlijke afbouw van de veestapel;

3° de vervanging van kunstmest door het gebruik van dierlijke mest in akkerbouwgebieden;

4° de vrijwillige mestverwerking

5° een zekere vorm van mestverwerkingsplicht aangevuld met een systeem van verhandel-
bare mestverwerkingscertificaten en aandacht voor de mogelijkheden om aan mestver-
werking en –bewerking te doen waarbij het effluent kan gevaloriseerd worden

6° de export van mest;

7° een opkoopregeling van nutriëntenemissierechten;

8° de afoming van nutriëntenemissierechten bij transacties;

9° de afoming van nutriëntenemissierechten bij het omzetten van diersoort;

De mestverwerking zal een belangrijke piste blijven om het mestoverschot te elimineren me-
de gezien de afbakening van volledig Vlaanderen als kwetsbare zone in de zin van de ni-
traatrichtlijn. Mestverwerking is niet alleen belangrijk voor de aanpak van het mestoverschot
maar draagt ook bij tot een oplossing van het ammoniakprobleem in het kader van de Euro-
pese NEC-richtlijn.

De energetische valorisatie van biomassa door vergisting heeft nog een groot potentieel en
draagt bij tot de realisatie van de Vlaamse doelstelling op het gebied van hernieuwbare elek-
triciteitsproductie. In 2010 moet 6% van het elektriciteitsverbruik afkomstig zijn van her-
nieuwbare energiebronnen (onder andere zon, wind, water, biogas, biomassa). Vergisting

van biomassa (al dan niet met mest) kan een belangrijke bijdrage leveren aan de invulling van dit potentieel.

Het vinden van geschikte inplantingsplaatsen voor dergelijke installaties voor mestbehandeling en vergisting in Vlaanderen is daarom zeer belangrijk. Gezien de omzendbrief RO/2000/02 (omzendbrief van 6 december 2000 met richtlijnen voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor bedrijfsgebonden mestbe- en mestverwerkingsinstallaties of voor mestbe- en mestverwerkingsinstallaties van beperkte schaal in agrarisch gebied) voor verschillende aspecten achterhaald is, dient een vervanging zich op, waarbij tevens aandacht moet besteed worden aan vergisting.

Deze omzendbrief heft omzendbrief RO 2000/02 van 6 december 2000 op

Een bijkomend element wordt gevormd door het feit dat ingevolge de beslissing van de Europese Commissie van 28 november 2005, Vlaanderen voor 100% kwetsbaar gebied wordt. Door dit feit vergroot het mestoverschot tot 30 à 40 miljoen kg stikstof. Niettegenstaande de inspanningen die de sector en de overheid de afgelopen jaren leverde om via afbouw van de veestapel, mestbe- en verwerking, export evenals voedertechnische maatregelen tot een duurzaam resultaat te komen, zijn bijkomende inspanningen noodzakelijk.

Met deze omzendbrief willen we een aanzet geven tot het ontwikkelen van een duidelijk kader voor de inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting in agrarisch gebied en de afbakening van specifieke lokale en regionale bedrijventerreinen voor grootschalige initiatieven. In tegenstelling tot de omzendbrief RO/2000/02 benadert onderstaande tekst de problematiek vanuit het oogpunt van de inplanting: in een agrarisch gebied of lokale en regionale bedrijventerreinen. Het betreft hier een richtkader, waar in functie van specifieke situaties gemotiveerd van afgeweken kan worden.

Wel wordt vertrokken vanuit de beleidsoptie welke in de omzendbrief RO/2000/02 opgenomen werd om een onderscheid te maken tussen :

- mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van (zeer) beperkte schaal en gebonden aan één enkel bedrijf;
- mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van een beperkte schaal, niet gebonden aan één enkel bedrijf;
- grootschalige mestbehandelings- en vergistingsinstallaties, van een dermate schaal dat het eigenlijk om industriële bedrijven gaat;

Naast een actualisatie van de omzendbrief RO/2000/02 is een pro-actieve communicatie met de burgers in het algemeen en de omwonenden in het bijzonder over deze problematiek aangewezen.

2. DEFINITIES

- Afval: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen (Decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen (Afvalstoffendecreet)).
- Agrarisch gebied: al de op de gewestplannen, plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen aangegeven gebieden bestemd voor de landbouw in de ruime zin, zoals agrarisch gebied, landschappelijk waardevol agrarisch gebied, agrarisch gebied met ecologische waarde, enzovoort.
- Anaërobe vergisting: de microbiële omzetting van organisch-biologisch materiaal in afwezigheid van zuurstof. Als eindproducten worden digestaat en biogas bekomen. Het is een techniek om de energie in mest en/of andere biomassa en mest te valoriseren (= productie van hernieuwbare energie) en daarnaast een goede meststof te bekomen. Dit proces kan gevolgd worden door een verdere be- of verwerking van het digestaat.
- Bedrijventerreinen : alle terreinen bestemd voor de vestiging van bedrijvigheid
- Biomassa: de biologisch afbreekbare fractie van producten, afvalstoffen en residuen van de landbouw (met inbegrip van plantaardige en dierlijke stoffen), de bosbouw en aanverwante bedrijfstakken, alsmede de biologisch afbreekbare fractie van industrieel en huishoudelijk afval (Besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen).
- Dierlijke mest: excrementen van vee of een mengsel van strooisel en excrementen van vee, alsook producten daarvan (Decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (Meststoffendecreet)).
- Inputstromen : alle stoffen die gebruikt kunnen worden in het proces van mestbehandeling en -vergisting
- Land- en tuinbouwbedrijf: een bedrijf dat land- of tuinbouwproducten (dierlijk en/of plantaardig) voortbrengt.
- Mestbehandeling: het behandelen van dierlijke mest en/of andere meststoffen, met het oog op recyclage van de nutriënten stikstof en difosforpentoxyde op grond gelegen in en buiten het Vlaamse Gewest. Mestbehandeling omvat zowel de begrippen mestbewerking en mestverwerking.
- Mestbewerking: het behandelen van dierlijke mest en/of andere meststoffen, met het oog op recyclage van de nutriënten stikstof en difosforpentoxyde op in het Vlaamse Gewest gelegen grond (Decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen (Meststoffendecreet)).

- Mestverwerking: het behandelen, bewerken of verwerken van dierlijke mest op een dergelijke manier dat de nutriënten, vervat in de dierlijke mest:
 - a) ofwel worden gemineraliseerd en de vaste residu's, die na de mineralisatie overblijven, niet op cultuurgrond gelegen in het Vlaamse Gewest worden opgebracht, tenzij die residu's eerst zijn behandeld tot kunstmest; b) ofwel worden gerecycleerd en het gerecycleerde eindproduct niet op cultuurgrond gelegen in het Vlaamse Gewest wordt opgebracht (Decreet 23 januari 1991 inzake bescherming van het leefmilieu tegen verontreiniging door meststoffen).
- Organisch biologische afvalstoffen: organische afvalstoffen van biologische oorsprong, meer bepaald stoffen die via natuurlijke biologische processen in een korte tijdspanne kunnen worden omgezet in elementaire chemische bouwstenen (Besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen).
- Secundaire grondstoffen: afvalstoffen die aan in het VLAREA vastgelegde voorwaarden voldoen zodat ze mogen worden gebruikt als meststof of bodemverbeterend middel, als bouwstof, als bodem of als diervoeder (Besluit van de Vlaamse Regering van 5 december 2003 tot vaststelling van het Vlaams reglement inzake afvalvoorkoming en -beheer (VLAREA)).
- Schaal van mestbehandelings- en vergistingsinstallaties: grootschalige mestbehandelings- en vergistingsinstallaties moeten omwille van hun aard, omvang en verkeersgenerende impact worden ingeplant op regionale bedrijventerreinen, zij het in industriegebieden, zij het op specifiek daarvoor voorziene bedrijventerreinen voor afvalverwerking en –recyclage.

De mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal en niet gebonden aan één enkel bedrijf kunnen in principe (onder bepaalde voorwaarden) in agrarisch gebied of op bestaande lokale bedrijventerreinen, waar dergelijke installaties conform de stedenbouwkundige voorschriften worden ingeplant.

De mestbehandelings- en vergistingsinstallaties gebonden aan één enkel bedrijf be- of verwerken en/of vergisten producten voor meer dan de helft afkomstig van dat bedrijf. Vaak zal het hier gaan om machines die worden opgesteld binnenin gebouwen zodat die plaatsing op zich vanuit de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening niet vergunningsplichtig is. Als het om gebouwen of installaties in open lucht gaat, is uiteraard wel een stedenbouwkundige vergunning nodig. Uitbreidingen tot 100 % van bestaande, in exploitatie zijnde landbouwbedrijven in de 'gewone' agrarische gebieden en tot 50 % in de landschappelijk waardevolle agrarische gebieden, moeten niet voor advies worden voorgelegd aan de gemachtigde ambtenaar.

3. MESTBEHANDELINGS- EN VERGISTINGSINSTALLATIES IN TE PLANTEN IN HET AGRARISCH GEBIED

3.1. INLEIDING

De omzendbrief RO/2000/02 werd voornamelijk geschreven als een flankerend beleid bij de realisatie van de derde pijler van het Mestdecreet. Hierbij werd mestverwerking opgelegd aan bepaalde bedrijven onder de vorm van een mestverwerkingsplicht. Ook bij de opmaak van het nieuwe mestbeleid blijft mestverwerking een belangrijk uitgangspunt.

Daarnaast wordt vergisting op boerderijschaal (al of niet in combinatie met mestverwerking), als methode voor de opwekking van hernieuwbare energie steeds belangrijker. Dit is duidelijk een ontwikkeling die bijdraagt tot de realisatie van de Vlaamse doelstellingen op het gebied van hernieuwbare elektriciteitsproductie.

Overwegende het feit dat overlapping tussen beide benaderingen mogelijk is en dat de ruimtelijke impact van mestverwerking en vergisting gelijkaardig is, dient het nieuwe kader niet enkel geschreven te worden vanuit de nutriëntenproblematiek, maar eveneens vanuit het oogpunt van de energetische valorisatie van bepaalde al dan niet agrarische producten.

Mestbehandeling en vergisting kunnen aanzien worden als agrarische activiteit in ruime zin. Mestbehandeling is immers een noodzakelijke schakel in het agrarisch gebeuren en zal dit ongetwijfeld blijven. Vergisting op boerderijschaal is een nieuwe ondersteunende activiteit bij het normale bedrijfsgebeuren. Als agrarisch bedrijf in ruime zin moeten bepaalde vormen van mestbehandelings- en vergistingsinstallaties zich kunnen inplanten in het agrarisch gebied met de nodige aandacht voor een goede ruimtelijke ordening.

3.2. MESTBEHANDELINGS- EN VERGISTINGSINSTALLATIES IN TE PLANTEN IN HET AGRARISCH GEBIED

Het in de omzendbrief RO/2000/02 voorgestelde richtcijfer van 250.000 ton dierlijke mest per jaar voor de inplanting in agrarisch gebied is achterhaald. Een absoluut totaal maximum tonnage van 60.000 ton inputmateriaal per jaar is vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar, waarbij een verdere uitbreiding van de capaciteit boven dit absoluut maximum in agrarisch gebied niet mogelijk is. Op dergelijke manier beschikken zowel de omgeving, de initiatiefnemer als de administraties en overheden betrokken bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag over een duidelijk en realistisch beoordelingskader.

Merk op dat de maximale capaciteit ook een invloed kan hebben op de beperking van het aantal bijkomende transporten.

3.2.1. MESTBEHANDELINGS- EN VERGISTINGSINSTALLATIES VAN BEPERKTE SCHAAL GEBONDEN AAN ÉÉN ENKEL BEDRIJF, IN TE PLANTEN IN AGRARISCH GEBIED

De mestbehandelings- en vergistingsinstallaties gebonden aan één enkel bedrijf be- of verwerken en/of vergisten producten voor meer dan de helft afkomstig van het bedrijf. Vaak zal het hier gaan om machines die worden opgesteld binnenin gebouwen zodat die plaatsing op zich vanuit de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening niet vergunningsplichtig is. Als het om gebouwen of installaties in open lucht gaat, is uiteraard wel een stedenbouwkundige vergunning nodig.

3.2.2. MESTBEHANDELINGS- EN VERGISTINGSINSTALLATIES VAN BEPERKTE SCHAAL NIET GEBONDEN AAN ÉÉN ENKEL BEDRIJF, IN TE PLANTEN IN AGRARISCH GEBIED

Deze mestbehandelings- of vergistingsinstallaties staan in functie van een aantal bedrijven uit de omgeving, dit zowel naar activiteit (behandeling van producten) als naar locatie (in te planten zo dicht mogelijk bij de betrokken bedrijven). Inplanting in agrarisch gebied is dus verantwoord in functie van de ter plaatse gevestigde landbouwbedrijven en vooral om onnodig transport te vermijden.

De mestbehandelings- en vergistingsinstallaties van beperkte schaal en niet gebonden aan één enkel bedrijf kunnen in principe (onder bepaalde voorwaarden) in agrarisch gebied of op bestaande lokale bedrijventerreinen waar dergelijke installaties conform de stedenbouwkundige voorschriften kunnen worden ingeplant.

Een mestbehandelings- of vergistingsinstallatie van beperkte schaal niet gebonden aan één enkel bedrijf in te planten in agrarisch gebied, is zeker niet toegelaten in :

a) de ruimtelijk kwetsbare gebieden:

- de groengebieden, natuurgebieden, natuurgebieden met wetenschappelijke waarde, natuurreservaten, natuurontwikkelingsgebieden, parkgebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologische waarde of belang¹, grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling en de met al deze gebieden vergelijkbare gebieden, aangeduid op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen;

- de beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, aangeduid krachtens het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen;

¹ De agrarische gebieden met bijzondere waarde zijn sinds de decreetwijziging van 22 april 2005 niet meer opgesomd bij de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

- b) de door de Vlaamse regering aangewezen habitatgebieden in het kader van de EG-Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna.
- c) een beschermd landschap, alsmede in een beschermd dorp-/stadsgezicht

In definitief door de Vlaamse regering aangeduide ankerplaatsen is het aangewezen dat voldoende aandacht besteed wordt aan de landschappelijke inpasbaarheid.

Verder is het aangewezen dat het ruimtebeslag zo beperkt mogelijk wordt gehouden. Dit gebeurt door:

- ofwel de mestbehandelings- of vergistingsinstallatie in te planten op of aansluitend met een bestaande of leegstaande vergunde agrarische inplanting;
- ofwel de mestbehandelings- of vergistingsinstallatie in te planten op een plaats waar er een concentratie van agrarische bedrijven wordt vastgesteld;
- ofwel de mestbehandelings- of vergistingsinstallatie in te planten in een structureel aangeast agrarisch gebied;
- ofwel de mestbehandelings- of vergistingsinstallatie in te planten op een nieuw kadastraal perceel , wanneer vanuit logistiek oogpunt (goede bereikbaarheid) dit verantwoord is.

Voor de aanvragen in agrarisch gebied is het advies van het departement Landbouw en Visserij van het beleidsdomein Landbouw en Visserij vereist. Het advies zal bepalend zijn voor het oordeel over de aanvaardbaarheid van de betrokken inrichting in het agrarisch gebied. In ieder geval dient de sectorale wetgeving gevolgd te worden (bijvoorbeeld het wettelijk kader inzake de passende beoordeling conform het decreet natuurbehoud).

3.2.3. RANDVOORWAARDEN VANUIT RUIMTELIJKE ORDENING

Bij de beoordeling kunnen verder een aantal elementen van ruimtelijke ordening worden geëvalueerd, waarbij het oordeel in positieve dan wel in negatieve zin kan doorwegen. Die elementen betreffen vooral de kenmerken van de activiteit, het gebouw of de functie met betrekking tot de ruimtelijke impact die ze hebben.

- concentratie van de installatie-onderdelen en/of gebouwen op zich en totale grondoppervlakte (gebundeld op een kleine oppervlakte dan wel verspreid over een groot terrein; re-

latie met de bebouwde percelen in de omgeving: vergelijkbare terreinbezetting dan wel sterk afwijkend);

- gebouwenconfiguratie en materiaalgebruik op zich (aangepast aan gebouwen in de omgeving dan wel sterk afwijkend);
- ruimtelijke nabijheid van andere agrarische inplantingen (gebundeld met vee- teelt/tuinbouwbedrijven die toeleveren aan de installatie dan wel als enige tussen andere functies ofwel temidden van een nog open of onbebouwde ruimte);
- landschappelijke inkleding en homogeniteit van de omgeving (ingepast in het landschap, met bijzondere aandacht in definitief door de Vlaamse regering aangeduide ankerplaatsen);
- bijzondere waarden van de omgeving of nabijheid van specifieke bestemmingsgebieden

In landschappelijk waardevolle agrarische gebieden moet aan vorige punten bijzondere aandacht worden besteed.

3.2.4. RANDVOORWAARDEN VANUIT DE 'BEDRIJFSGEBONDENHEID'

In omzendbrief RO/2000/02 wordt bedrijfsgebondenheid ingeschat door na te gaan of de mestbe- of verwerkingsactiviteit zou blijven voortbestaan als de landbouwactiviteit stopgezet zou worden. Als dit het geval is, is de relatie met de landbouwactiviteit weinig tot niet substantieel. Het begrip 'bedrijfsgebonden' is echter een subjectief gegeven. Belangrijk is, naast de relevantie met de landbouw in brede zin, een analyse van het aantal bijkomende transportbewegingen en een integratie in of bij bestaande gebouwen. Uit praktische en economische overwegingen (schaalvoordelen) zou het bovendien mogelijk moeten zijn dat dergelijke installaties door loonwerkers of coöperatieven in agrarisch gebied in de nabijheid van een agrarisch bedrijf ingeplant worden. Loonwerkers kunnen bv. zorgen voor de nodige aan- en afvoer van de installatie voor mestbehandeling of vergisting.

3.2.5. RANDVOORWAARDEN VANUIT MOBILITEIT

Algemeen kan gesteld worden dat het mobiliteitsaspect een niet te onderschatten aspect is bij de inplanting van installaties in het agrarisch gebied. Het pro-actief opbouwen van een duidelijke motivatie over een aantal belangrijke elementen van het mobiliteitsaspect is een aandachtspunt:

- globale benadering: het mobiliteitsaspect moet bekeken worden in zijn totaliteit. Niet enkel de transporten in de nabije omgeving van de installatie voor mestbehandeling of vergisting moeten in rekening worden gebracht (micro-omgeving), maar eveneens de transporten bij alle bedrijven die via de aanvoer van inputstromen en/of afvoer van eindproducten

in verbinding staan met de installatie voor mestbehandeling of vergisting (macro-omgeving);

- aantal bijkomende transportbewegingen (aan- en afvoer): naar absolute cijfers kijken over de aanvoer naar en de afvoer van een dergelijke installatie, is weinig zinvol. Het is enkel zinvol om te kijken naar de bijkomende hinder door transportbewegingen ten opzichte van de vroegere situatie. In het algemeen veroorzaakt de inplanting in agrarisch gebied geen substantieel aantal bijkomende transporten. Meer nog, in de praktijk kan het zelfs gebeuren dat de komst van een installatie in agrarisch gebied aanleiding geeft tot een vermindering van het absoluut aantal transportbewegingen¹.

Merk op:

- het is een duidelijk economisch gegeven dat het aantal bijkomende transporten zoveel mogelijk beperkt zal worden. Meer transporten betekenen immers bijkomende kosten,
- de realisatie van een installatie voor mestbehandeling of vergisting kan er bijkomend voor zorgen dat het aantal transportbewegingen doorheen het jaar beter gespreid wordt dan voorheen;
- schaal en type van de weg: in het agrarisch gebied gebeuren sowieso al heel wat bewegingen door landbouwers, loonwerkers, veevoederfabrikanten, veehandelaars en dergelijke. De mate waarin de eventueel bijkomende transportbewegingen min of meer hinderlijk zijn, hangt sterk af van de schaal en het type van de weg waarlangs de installatie ligt en waarlangs het transport gebeurt;
- transportafstand: het is een duidelijk economisch gegeven dat de aan- en afvoer van de producten zoveel mogelijk zal gebeuren vanuit de nabije omgeving. Langere transporten betekenen immers bijkomende economische en maatschappelijke kosten.

3.2.6. RANDVOORWAARDEN VANUIT DE AGRARISCHE OMGEVING: TOEGELATEN BIOMASSASTROMEN

Volgens de omzendbrief RO/2000/02 konden de organisch biologische afvalstoffen slechts behandeld worden wanneer ze noodzakelijk zijn als toeslagstoffen voor het mestbe- of mestverwerkingsprocédé. Uit technische (optimalisatie van het proces) en economische overwegingen (meer zekerheid over de aanvoer) zou het mogelijk moeten zijn om in agrarisch gebied een bepaalde hoeveelheid organisch biologische afvalstoffen te gaan co-verwerken. Ook met betrekking tot export is men vragende partij om co-verwerking mogelijk te maken, om zo de samenstelling van het eindproduct en de bodemverbeterende eigenschappen te optimaliseren. Het hoofdafzetgebied is momenteel Frankrijk, met voornamelijk biothermisch

¹ Vb. droging van de ruwe varkensmest (totaal volume vermindering), biologische behandeling van de dunne fractie (effluent met een lage nutriënteninhoud), ...

gedroogde mest waarbij dikwijls een aantal secundaire grondstoffen/afvalstoffen worden co-verwerkt om in functie van de vraag van de afnemer een optimaal eindproduct te bekomen (vb. haspargit bij biothermische drogingen, groentenaafval bij vergisting,...).

Een verhouding op gewichtsbasis van 60% stromen direct afkomstig van land- en tuinbouw ten opzichte van 40% stromen niet afkomstig van de land- en tuinbouw is aanvaardbaar. Daarbij worden de begrippen 'stromen afkomstig van land- en tuinbouw' en 'stromen niet afkomstig van land- en tuinbouw' als volgt afgeleid:

- stromen direct afkomstig van land- en tuinbouw (60%):
 - dierlijke mest: excrementen van vee of een mengsel van strooisel en excrementen van vee, alsook producten daarvan (Decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen);
 - land- en tuinbouwproducten van plantaardige oorsprong: gewassen of delen van gewassen geteeld op het land- en tuinbouwbedrijf die niet als afval beschouwd worden;
- andere organische en biologische stromen (40%):
 - secundaire grondstoffen voor gebruik in of als meststof of bodemverbeterend middel¹ (VLAREA hoofdstuk IV);
 - organische en biologische afvalstoffen voorkomend op de positieve lijst (zie bijlage 1) mogen co-verwerkt worden in agrarisch gebied. De limitatieve positieve lijst kan op basis van nieuwe ervaringen en inzichten vanuit de sector of de overheid aangepast worden.

Merk op: in Nederland, Duitsland en Denemarken bestaat reeds een positieve lijst. Deze geven aan welke organische afvalstromen gebruikt mogen worden in vergistingsinstallaties met afzet van het digestaat in landbouwgebied.

3.2.7. RANDVOORWAARDEN VANUIT DE AGRARISCHE OMGEVING : RECHTSZEKERHEID VOOR BESTAANDE INSTALLATIES

Bestaande installaties die reeds vergund zijn in agrarisch gebied en vaak al jaren operationeel zijn met een grotere capaciteit en/of een andere aanvaardbare verhouding van biomassastromen, moeten bij een gewijzigd wettelijk kader voldoende rechtszekerheid krijgen zodat zij een hernieuwing van hun vergunning kunnen bekomen. Een eventuele uitbreiding van deze bestaande bedrijven binnen het nieuw wettelijk kader moet mogelijk blijven.

¹ In principe kunnen secundaire grondstoffen voor gebruik in of als meststof of bodemverbeterend middel zonder verdere behandeling afgezet worden in de land- en tuinbouwsector. Echter in sommige gevallen kan het aangewezen zijn de secundaire grondstoffen om technische (optimalisatie proces) en economische (energiewinning, valorisatie eindproduct) redenen verder te behandelen.

4. INPLANTING OP LOKALE EN REGIONALE BEDRIJVENTERREINEN

Inplanting op gemengde bedrijventerreinen zal in een aantal gevallen beperkt worden onder meer door de onverenigbaarheid met andere (potentiële) activiteiten op het bedrijventerrein. Bij lokale bedrijventerreinen kunnen bovendien eisen gesteld worden op het gebied van tewerkstelling, waar niet steeds aan voldaan kan worden. Het lijkt dan ook aangewezen om, uitgaande van de nog beschikbare terreinen en de behoefte aan mestbehandeling en/of vergisting in de omgeving, specifieke bedrijventerreinen of speciale voorbehouden zones af te bakenen.

Het is echter noodzakelijk ervoor te zorgen dat dergelijke afbakening niet leidt tot de verplichting tot inplanting van alle mogelijke initiatieven uit de omgeving op het specifiek bedrijventerrein of de speciale voorbehouden zone. Van zodra deze omzendbrief van kracht wordt zal aan het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking vzw (VCM) gevraagd worden om in overleg met de afdeling ruimtelijke planning en met de sector, pro-actief een voorstel voor dergelijke zones aan de bevoegde minister te laten geworden.

Vermits op heden de nadruk ligt op klein- of middenschalige installaties, is de afbakening van specifieke bedrijventerreinen of speciaal voorbehouden zones voor mestbehandelings- of vergistingsinstallaties minder prioritair. De mogelijkheid tot afbakening van agrarische bedrijventerzones en inplanting van installaties voor mestbehandeling en vergisting dient ten volle onderzocht te worden.

Yves Leterme

minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid

Dirk Van Mechelen

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening

Kris Peeters

Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

Bijlage 1: Positieve lijst

Er worden drie types co-substraten onderscheiden:

- 1/ organisch materiaal dat voortkomt uit de landbouwsector;
- 2/ energieteelten en
- 3/ bioafval.

Resten uit de landbouwsector en energieteelten mogen zonder verdere regelgeving als co-substraat gebruikt worden en tevens mag het eindproduct op het land worden toegepast.

Indien er een co-substraat wordt gebruikt dat in de categorie bioafval valt dan dient er aan speciale wetgeving (BioAbfalle Verordnung, BioAbfV) voldaan te worden. De BioAbfV bevat een lijst met stoffen die geschikt zijn voor gebruik in de landbouw.

Deze lijst omvat onder andere residuen van graanverwerking, groente- en fruitafval van markten, resten van de voedselverwerkende industrie, over datum voedsel, resten van zetmeelproductie en organische resten van de productie van alcoholische dranken, frisdrank en vruchtensap.

Er zijn geen grenzen gesteld wat betreft de mengverhouding van mest en organische afvalstromen.

Eural code	Omschrijving	
02	AFVAL VAN LANDBOUW, TUINBOUW, AQUACULTUUR, BOSBOUW, JACHT EN VISSERIJ EN DE VOEDINGSBEREIDING EN –VERWERKING	
02 01	Afval van landbouw, tuinbouw, aquacultuur, bosbouw, jacht en visserij en de voedingsbereiding en –verwerking	
02 01 03	Afval van plantaardige weefsels	- kaf, stof van kaf en koren - resten van voedermiddelen
02 01 06	Dierlijke feces, urine en mest (inclusief gebruikt stro), afvalwater, gescheiden ingezameld en elders verwerkt	- pluimveemest - varkens en rundveemest - mest - oud stro
02 01 07	Afval van de bosbouw	- schors - hout, houtresten
02 01 99	Niet elders genoemd afval	- champost
02 02	Afval van de bereiding en verwerking van vlees, vis en ander voedsel van dierlijke oorsprong	
02 02 02	Afval van dierlijk weefsel	- resten van haar en hoorns

02 02 03	Voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal	- vetresten
02 02 04	Slib van afvalwaterbehandeling ter plaatse	- inhoud van vetafscheiders en flotatievetten
02 02 99	Niet elders genoemd afval	- slib van de gelatineproductie - gelatineresten (ponsen) - pluimen - maag- en darminhoud
02 03	Afval van de bereiding en verwerking van fruit, groenten, granen, spijsolie, cacao, koffie, thee en tabak, de productie van conserven, de productie van gist en gistextract en de bereiding en fermentatie van melasse	
02 03 01	Slib van wassen, schoonmaken, centrifugeren en scheiden	- slibvormig afval van voedingsmiddelen - zetmeelslib
02 03 04	Voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal	- over datum voedingsmiddelen - resten bij de fabricatie van conserven - verdorven genotsmiddelen - tabak: stof, nerven en slib - sigarettenresten - resten uit de fabricatie van koffie, thee en cacao - resten van koolzaad
02 03 05	Slib van de afvalwaterbehandeling ter plaatse	
02 03 99	Niet elders genoemd afval	- slib van het fabriceren van eetbare vetten - slib van het fabriceren van eetbare oliën - ontoliede bleekarde - kruidenresten - melasseresten - resten uit de productie van aardappel-, maïs- of rijstzetmeel
02 04	Afval van de suikerverwerking	
02 04 02	Afgekeurd calciumcarbonaat (= schuimaarde)	- resten van carbonatie

02 04 03	Slib van de afvalwaterbehandeling ter plaatse	
02 05	Afval van de zuivelindustrie	
02 05 01	Voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal	- verdorven levensmiddelen
02 05 02	Slib van de afvalwaterbehandeling ter plaatse	
02 05 99	Niet elders genoemd afval	- wei
02 06	Afval van bakkerijen en de banketbakkersindustrie	
02 06 01	Voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal	- verdorven levensmiddelen - deegafval
02 06 03	Slib van de afvalwaterbehandeling ter plaatse	
02 07	Afval van de productie van alcoholische en niet-alcoholische dranken (exclusief koffie, thee en cacao)	
02 07 01	Afval van wassen, schoonmaken en mechanische bewerking van de grondstoffen	- gebruikte filters- en absorptiematerialen (keizelgoer), actieve grond, actieve kool
02 07 02	Afval van de destillatie van alcoholische dranken	- fruit-, graan- en aardappelresten - afval van destillatie (alcohol destillatie)
02 07 04	Voor consumptie of verwerking ongeschikt materiaal	
02 07 05	Slib van de afvalwaterbehandeling ter plaatse	
02 07 99	Niet elders genoemd afval	- draf, kiemen en stof van mout - draf van hop - slib van brouwerijen - slib van wijnbereiding - droesem en moer van wijn - gist en dergelijke
03	AFVAL VAN DE HOUTVERWERKING EN DE PRODUCTIE VAN PANELEN EN MEUBELN ALSMEDE PULP, PAPIER EN KARTON	
03 01	Afval van de houtverwerking en de productie van panelen en meubelen	
03 01 01	Schors- en kurkafval	- schors
03 01 04	Zaagsel, schaafsel, spaanders, hout, spaanplaat en fineer die gevaarlijke stoffen bevatten	- zaagsel en schaafsel - houtwol

03 01 05	Niet onder 03 01 04 vallend zaagsel, schaafsel, spaanders, hout, spaanplaat en fineer	- zaagsel en schaafsel - houtwol
03 03	Afval van de productie en verwerking van pulp, papier en karton	
03 03 01	Schors- en kurkafval	- schors
04	AFVAL VAN DE LEER-, BONT- EN TEXTIELINDUSTRIE	
04 02	Afval van de textielindustrie	
04 02 21	Afval van onverwerkte textielvezels	- cellulose vezelafval - afval van plantweefsel - wolafval
07	AFVAL VAN ORGANISCHE CHEMISCHE PROCESSEN	
07 05	Afval van BFLG van farmaceutische producten	
07 05 14	Niet onder 07 05 13 vallende vaste afvalstoffen	- droesem van geneeskundige planten - mycelium - resten van schimmelsubstraat - afval van eiwitten
19	AFVAL VAN INSTALLATIES VOOR AFVALBEHEER, OFF-SITE WATERZUIVERINGSINSTALLATIES EN DE BEREIDING VAN VOOR MENSELIJKE CONSUMPTIE BESTEMD WATER EN WATER VOOR INDUSTRIEEL GEBRUIK	
19 09	Afval van de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water en water voor industrieel gebruik	
19 09 01	Vast afval van primaire filtratie en roostergoed	- resten van het afdreggen, maaien en harken
19 09 03	Onthardingsslib	- slib van waterontharding
20	STEDELIJK AFVAL (HUISHOUDELIJK AFVAL EN SOORTGELIJK BEDRIJFSAFVAL, INDUSTRIEEL AFVAL EN AFVAL VAN INSTELLINGEN) INCLUSIEF GESCHEIDEN INGEZAMELDE FRACTIES	
20 01	Gescheiden ingezamelde fracties (exclusief 15.01)	
20 01 01	Papier en karton	- papierresten
20 01 08	Biologisch afbreekbaar keuken- en kantineafval	- keuken- en restaurantafval
20 01 25	Spijsolie en vetten	

20 02	Tuin- en plantsoenafval (inclusief afval van begraafplaatsen)	
20 02 01	Biologisch afbreekbaar afval	- tuin- en parkafval, afval voorkomende uit het onderhoud van tuinen, resten bij het ontginnen van kleine bossen, drijvende plantendelen
20 03	Overig stedelijk afval	
20 03 01	Gemengd stedelijk afval	- huisafval (afzonderlijk afgehaald bioafval)
20 03 02	Marktafval	- marktafval
*	*	- veengrond en heelaarde
*	*	- biologisch afbreekbare producten uit hernieuwbare grondstoffen evenals afval uit het be- en verwerkingsproces
*	*	- eierschalen
*	*	- kalk - bentoniet - stof en poeder van gesteente, zand - klei